

Διπλωματική Εργασία II (Συναυλία II)

της Κατερίνας Ορφανουδάκη, φοιτήτριας του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου, κατεύθυνσης εκτέλεσης, με ειδίκευση στο τσέμπαλο.

Υπεύθυνη Καθηγήτρια : Κατερίνα Μιχοπούλου

Πρόγραμμα

- *William Byrd (c.1540 – 1623)*

The Bells, FVB no.69

<https://www.youtube.com/watch?v=HBo5DWUet3w&feature=youtu.be>

Ο W.Byrd ήταν Άγγλος συνθέτης, που έζησε και εργάστηκε στο Lincoln και στο Λονδίνο. Ανήκει σε μία γενιά μουσικών (Virginalists) που έγραψαν μουσική για ένα πληκτροφόρο όργανο που ονομάζεται, Virginal. Το όργανο που χρησιμοποιώ σε αυτή την εκτέλεση ανήκει στην οικογένεια των Virginals και ονομάζεται Muselar. Το κομμάτι που επέλεξα ονομάζεται "οι Καμπάνες" και είναι ένα κομμάτι προγραμματικής μουσικής, όπου ο συνθέτης έχει στόχο να μιμηθεί τον ήχο από τις καμπάνες. Οι καμπάνες φαίνεται να είναι δύο και ακούγονται στο μπάσο σε όλο το έργο, σχηματίζοντας έτσι ένα μικρό ground.

- *Giovanni Maria Trabaci (1575 – 1647)*

Toccata Prima, secondo tono

<https://www.youtube.com/watch?v=xIJx6N0vES4>

Ο Trabaci ήταν Ιταλός συνθέτης και οργανίστας, που έζησε και εργάστηκε στην Νάπολη. Υπάρχουν δύο βιβλία με έργα του για πληκτροφόρα όργανα (1603, 1615). Και τα δύο ξεκινούν με ricercares σε όλους τους 12 τρόπους και συνεχίζουν με τοκάτες και παρτίτες με παραλλαγές. Οι τοκάτες του συγκεκριμένα, με τις ιδιαίτερες αρμονίες και τους απροσδόκητους ρυθμούς, μπορούν να χαρακτηριστούν από τα πιο πρώιμα έργα για πληκτροφόρα όργανα της εποχής «Μπαρόκ».

- *Girolamo Frescobaldi (1583 – 1643)*

Toccata decima, Toccate e partite d'intavolatura libro secondo (1637)

<https://www.youtube.com/watch?v=ooOYlq-LOpw>

Ο Frescobaldi είναι από τους πιο σημαντικούς συνθέτες του πρώτου μισού του 17^{ου} αιώνα, τόσο για την μουσική του για πληκτροφόρα όργανα αλλά και για τη φωνητική και οργανική μουσική του. Ήταν Ιταλός συνθέτης που έζησε και εργάστηκε κυρίως στην Ferrara και την Ρώμη. Στο πρώτο του βιβλίο με τοκάτες (1615) έγραψε και ένα πρόλογο με παρατηρήσεις για το ποιος είναι ο τρόπος ερμηνείας τους. Η ερμηνεία αυτή απαιτεί μια ευελιξία του ρυθμού και του tempo, βασικό χαρακτηριστικό του Stile Moderno, της εποχής.

- *François Couperin (1668 - 1733)*

Premier ordre, Premier livre de pieces de clavecin (1713)

Allemande, L'Auguste - Seconde Courande - Sarabande, la Majestueuse - La Milordine, Gigue

https://www.youtube.com/watch?v=AddC0okT_K0

Ο F.Couperin (ή Couperin "le Grand") έγραψε πάνω από 220 έργα για σόλο τσέμπαλο. Ανάμεσα σε αυτά είναι και οι ordres, που έχουν την μορφή σουίτας και αποτελούνται από πολλά μέρη, συνήθως χορούς, όπου πολλοί από αυτούς έχουν και κάποιον τίτλο ή χαρακτήρα. Η πρώτη ordre αποτελείται από 18 μέρη. Εγώ επέλεξα 4 από αυτά.

Ο πρώτος χορός, *Allemande L'Auguste*, είναι γραμμένος είτε για τον Louis Auguste, αγαπημένο γιό του Λουδοβίκου 15^{ου} ή για τον εξόριστο Ιάκωβο Β' της Αγγλίας, γνωστό και ως Augustus. Η *Sarabande la Majestueuse* είναι αφιερωμένη στον Λουδοβίκο 15^ο και η *Gigue la Milordine* φαίνεται να είναι ένας τύπος χορού προερχόμενος από την Αγγλία και παρουσιάζει έναν Άγγλο μιλόρδο με τον οποίο ο Couperin είχε επαφές.

- *Domenico Scarlatti (1685 - 1757)*

Sonata K.175

<https://www.youtube.com/watch?v=FEvtPhR9xiM>

Ο Domenico Scarlatti ήταν γιός του Alessandro Scarlatti. Ανήκε σε μία πολύ διάσημη οικογένεια μουσικών από όπου και πήρε την εκπαίδευση του, καθώς φαίνεται να μαθήτευσε και κοντά στους Gaetano Greco και Bernardo Pasquini. Έζησε στην Ιταλία και την Ισπανία, όπου τον συναντάμε με το όνομα Domingo Escarlatta. Από τα διασημότερα έργα του είναι οι σονάτες για πληκτροφόρα όργανα. Ένα από τα πιο χαρακτηριστικά σημεία της σονάτας που επέλεξα για αυτό το πρόγραμμα, και της μουσικής πρακτικής της περιόδου γενικότερα, είναι οι συγχορδίες με acciaccature. Acciaccatura ονομάζεται μία νότα, η οποία είναι ένα τόνο ή ένα ημιτόνιο κάτω από τις κύριες νότες της συγχορδίας στην οποία προστίθεται. Ήταν κυρίως πρακτική του basso continuo και γινόταν σε αρπεζ συγχορδίες. Μπορούμε όμως να τις συναντήσουμε και σε έργα για σόλο πληκτροφόρα και όχι απαραίτητα σε μορφή αρπεζ, όπως σε αυτή την σονάτα.

- *Johann Sebastian Bach (1685 - 1750)*

Prelude and Fugue in f-sharp minor, WTC I, BWV 859

<https://www.youtube.com/watch?v=jXQD5zV4v-o&feature=youtu.be>

Ο Bach έγραψε 48 πρελούδια και φούγκες, 2 για κάθε μία από τις 12 μείζονες τονικότητες και 2 για κάθε μία από τις 12 ελάσσονες. Το όνομα 'Das wohltemperirte Clavier' (Το καλώς συγκερασμένο κλειδοκύμβαλο) χρησιμοποιήθηκε ως τίτλος μόνο στο πρώτο τόμο που εκδόθηκε το 1722. Με τον τίτλο αυτό ο Bach ήθελε να αποφύγει για τα κομμάτια αυτά οποιαδήποτε μορφή μεσοτονικού κουρδίσματος (temperament) και στοχεύει σε ένα κούρδιμα που λειτουργεί για όλες τις 24 τονικότητες. Αυτό δεν σημαίνει απαραίτητα equal temperament, υπήρχαν και άλλα κουρδίσματα που χρησιμοποιούνταν τότε και μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε και τώρα.

- *Johann Sebastian Bach (1685 – 1750)*

Harpsichord Concerto in g minor no.7, BWV 1058

https://www.youtube.com/watch?v=UxQ_iZLUPOU

Το κοντσέρτο αυτό για τσέμπαλο είναι μία μεταγραφή που έκανε ο ίδιος ο Bach, από το κοντσέρτο του για βιολί σε λα μινόρε, BWV 1041. Η μεταγραφή έγινε ένα τόνο χαμηλότερα, πιθανόν για να χωράει στην έκταση του τσέμπαλου.

Συμμετέχουν: Γιώργος Σαμοΐλης – μπαροκ βιολί

Alexander Baker – μπαροκ βιολοντσέλο

Ευχαριστώ πολύ για όλα την δασκάλα μου, Κατερίνα Μιχοπούλου.

